

DOCUMENT DE POZIȚIE

Apa trece, comunitățile rămân: Măsuri urgente de reformă și finanțare pentru comunitățile rurale și montane afectate de dezastre naturale

Elaborat de: Habitat for Humanity România

Data: Septembrie 2026

Destinatari:

- Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor
- Administrația Națională „Apele Române” (ABA Siret, ABA Prut-Bârlad)
- Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației
- Ministerul Afacerilor Interne
- Inspectoratul General pentru Situații de Urgență (IGSU)
- Consiliul Județean Suceava
- Consiliul Județean Galați
- Instituțiile Prefectului (Suceava și Galați)
- Uniunea Națională a Consiliilor Județene
- Asociația Municipiilor din România
- Asociația Orașelor din România
- Asociația comunelor din România

Rezumat executiv

- **Problema:** Comunitățile Broșteni (Suceava) și Cudalbi (Galați) rămân, la mai bine de un an de la inundațiile care le-au afectat grav, prinse într-un cerc vicios al vulnerabilității, din cauza unor factori structurali: lucrări hidrotehnice nefinanțate, poduri și albiu neîntreținute, locuințe reconstruite fără posibilitate de intabulare, care depășesc resursele și competențele administrațiilor publice locale.
- **Poziția:** Habitat for Humanity România consideră că reziliența la dezastre nu poate fi construită exclusiv prin eforturi locale sau prin intervenții umanitare punctuale, ci necesită o intervenție integrată, coordonată și susținută financiar din partea autorităților județene și centrale.
- **Soluția:** Organizația solicită autorităților centrale și județene finanțarea studiilor de inundabilitate la nivel de bazin, simplificarea procedurilor de avizare și intabulare pentru locuințele reconstruite în regim de urgență, decolmatarea și amenajarea urgentă a albiilor, un program național de reabilitare a podurilor rurale și modernizarea sistemelor de avertizare timpurie și a serviciilor voluntare pentru situații de urgență, precum și organizarea unei discuții de tip masă rotundă cu toți destinatarii acestui document, pentru a cunoaște opiniile și sugestiile acestora și pentru a stabili, ideal, acțiuni comune și termene concrete de implementare.
- **Impact:** Implementarea acestor măsuri ar debloca administrativ și juridic locuințele deja reconstruite, ar reduce riscul de repetare a pagubelor produse de fenomenele hidrometeorologice extreme și ar proteja durabil viața și locuințele cetățenilor din comunitățile rurale și montane vulnerabile.

1. Introducere și context

În perioada 2024-2026, inundațiile au provocat daune severe în numeroase comunități rurale și urban-mici din România. Evaluările de teren derulate de Habitat for Humanity România prin metodologia adaptată PASSA (Participatory Approach for Safe Shelter Awareness), în iulie 2026 în orașul Broșteni (jud. Suceava) și comuna Cudalbi (jud. Galați), alături de informările oficiale transmise de administrațiile locale (adresa nr. 7821/18.08.2026 - Primăria Broșteni; adresa nr. 6899/21.08.2026 - Primăria Cudalbi), scot la iveală un model sistemic de vulnerabilitate, independent de tipul de relief sau de specificul economic local.

Habitat for Humanity România sprijină comunitățile afectate de dezastre naturale prin refacerea locuințelor și prin metodologia PASSA, respectiv „Meșteri în Acțiune”, care implică autoritățile locale și membrii comunității în identificarea riscurilor și a soluțiilor de reziliență.

Deși intervențiile post-dezastru ale societății civile și ale autorităților locale reușesc să rezolve urgențele imediate (repararea caselor, distribuirea de ajutoare, dotarea operativă a serviciilor voluntare pentru situații de urgență), capacitatea de reziliență pe termen lung este blocată de factori structurali ce depășesc competențele și resursele financiare ale unităților administrativ-teritoriale (UAT). Fără o intervenție integrată din partea autorităților județene și centrale, comunitățile afectate rămân prinse într-un cerc vicios al vulnerabilității.

Documentul de față sintetizează constatările rezultate din sesiunile PASSA și din informările oficiale ale celor două primării, cu scopul de a aduce în atenția instituțiilor competente la nivel județean, național și european situația actuală a celor două comunități, blocajele identificate și măsurile considerate necesare pentru prevenirea repetării impactului grav produs de fenomenele hidrometeorologice extreme.

2. Contextul celor două comunități

2.1 Broșteni, județul Suceava

Broșteni este un oraș de aproximativ 5.179 de locuitori, situat în zona montană a bazinului superior al Bistriței, la circa 500 m altitudine, cu o economie bazată în principal pe exploatarea și prelucrarea lemnului. Specificul geografic — relief montan, văi înguste, versanți accentuați — a determinat dezvoltarea localității de-a lungul cursurilor de apă, astfel încât o mare parte a locuințelor, drumurilor și infrastructurii se află în vecinătatea directă a albiilor.

Inundațiile din iulie 2025 au avut un impact deosebit de grav: 40 de case complet distruse, peste 800 de gospodării afectate parțial, peste 2.500 de persoane afectate direct și 3 victime. Habitat for Humanity România a intervenit prin consolidări structurale, instalații termice și igienizare pentru 44 de gospodării, 3 intervenții complexe de tip "build back better" și o reconstrucție integrală cu autorizație de construire (DTAC).

2.2 Cudalbi, județul Galați

Cudalbi este o comună de câmpie, cu aproximativ 6.614 locuitori, situată în centrul județului Galați, dezvoltată pe ambele maluri ale pârâului Geru. Economia locală este predominant agricolă, cu navetism către Galați și Tecuci.

Comunitatea a fost afectată repetat de inundații: în septembrie 2013 (2 decese, aproximativ 500 de case inundate, peste 3.000 de locuitori afectați), în septembrie 2024 (aproximativ 700 de case afectate sever sau distruse, o treime din comună afectată) și din nou în octombrie 2024, agravat de faptul că șanțurile nu fuseseră încă curățate după episodul anterior. Habitat for Humanity România a intervenit atât în 2013, cât și în 2024, prin evaluarea nevoilor, ajutor pentru locuire, materiale, reparații, reabilitare și reconstrucție.

3. Analiza vulnerabilităților structurale și a blocajelor instituționale

Pe baza datelor din teren din ambele regiuni (zona montană Suceava și zona de câmpie Galați), Habitat for Humanity România identifică cinci mari blocaje sistemice, independente de tipul de relief sau de specificul economic local.

A. Neconcordanța dintre regimul de construire în urgență și avizarea de gospodărire a apelor

Situația din teren: la Broșteni, în urma inundațiilor din iulie 2025, au fost emise autorizații de construire în regim de urgență (art. 7 alin. 16 din Legea nr. 50/1991) pentru reconstrucția caselor pe vechile amplasamente. Din cauza reliefului montan îngust, relocarea gospodăriilor nu a fost posibilă.

Blocajul: obținerea avizului de gospodărire a apelor, necesar pentru definitivarea recepției și intabulare, este condiționată de studii de inundabilitate costisitoare și de lucrări hidrotehnice de interes public (îndiguiri, ziduri de sprijin) pe care nici cetățenii, nici primăria nu le pot finanța.

*„lucrări hidrotehnice → reducerea riscului de inundabilitate → posibilitatea avizării amplasamentelor → completarea documentațiilor → recepția la terminarea lucrărilor → înscrierea construcțiilor în cartea funciară”
— Primăria orașului Broșteni*

În lipsa acestui lanț de condiționări rezolvate, construcțiile nu pot face obiectul unui proces-verbal de recepție la terminarea lucrărilor, ceea ce blochează ulterior înscrierea lor în evidențele de cadastru și carte funciară. Practic, familii care și-au reconstruit deja locuința riscă să rămână, pe termen nedefinit, într-o situație administrativă și juridică incertă — nu din cauza propriei inacțiuni, ci din cauza lipsei lucrărilor hidrotehnice de interes public de care depinde avizarea.

B. Subdimensionarea infrastructurii de tranzitare a apei și colmatarea cursurilor de apă

Broșteni (Suceava): torenții neamenajați de pe versanți și albia colmatată a râului Bistrița și a afluenților săi (Neagra, Cotârğași, Dârmoxa) cresc exponențial riscul de viitură. O parte dintre podurile existente se află într-o stare precară; pentru unele au fost deja realizate expertize tehnice care indică necesitatea unor lucrări de consolidare, reabilitare sau reconstruire. Reabilitarea este însă îngreunată de situația juridică neclară a unor terenuri, de lipsa înscrierii corespunzătoare în evidențele de cadastru și carte funciară și de costurile ridicate ale documentațiilor tehnice necesare (studii topografice, geotehnice, hidrologice, hidraulice și de inundabilitate).

Cudalbi (Galați): pârâul Geru este colmatat cu vegetație, stuf și aluviuni pe întregul sector care traversează localitatea, iar traversările — Podul din zona Ciotu, cu tuburi metalice care favorizează acumularea de resturi vegetale, și Podul din zona Zootehnica, afectat la structura de rezistență — sunt grav afectate sau subdimensionate, blocând scurgerea apelor și inundând gospodăriile adiacente. Ambele obiective sunt în inventarul domeniului public, dar Primăria nu dispune de resurse financiare, expertize tehnice sau estimări de cost pentru lucrările necesare.

Responsabilitate: administrarea cursurilor de apă aparține Sistemelor de Gospodărire a Apelor (SGA / Administrațiile Bazinale de Apă), însă lipsa alocărilor bugetare întârzie lucrările de decolmatare și recalibrare, deși ambele primării au solicitat în repetate rânduri sprijinul instituțiilor competente. În ambele comunități, drumurile secundare sunt afectate în mod repetat de ploi abundente, iar intervențiile locale au un caracter temporar — degradările reapărând la următoarele precipitații semnificative — în absența resurselor necesare pentru modernizare durabilă.

C. Exploatarea resurselor locale și lipsa zonelor de protecție sau depozitare

Zonele montane (Broșteni): exploatarea lemnului se desfășoară adesea pe drumuri informale create pe versanți, favorizând formarea torenților. Lipsa terenurilor plane obligă la depozitarea masei lemnoase în apropierea cursurilor de apă, generând un conflict între nevoile economice ale populației și cerințele de protecție a zonelor de risc. Pădurile publice, necurățate regulat, furnizează material lemnos purtat de viituri.

Zonele de câmpie (Cudalbi): lipsa perdelelor forestiere de protecție de-a lungul drumurilor județene (DJ 251, DJ 253) duce la înzăpeziri severe și blocaje de trafic în sezonul rece. Din punct de vedere tehnic împădurirea este

posibilă, dar unele terenuri vizate sunt proprietate privată, ceea ce face dificilă aplicarea soluției pe toate sectoarele vulnerabile.

D. Vulnerabilitatea rețelelor de utilități și a infrastructurii sociale

Rețele de energie și canalizare (Cudalbi): întreruperea alimentării cu energie electrică în timpul furtunilor oprește stațiile de pompare a apelor uzate (SPAUI), ceea ce conduce la acumularea și refularea apei din rețeaua de canalizare pe domeniul public, agravând efectele inundațiilor. Deși infrastructura a fost predată operatorului regional Apă Canal S.A. Galați, Primăria consideră necesară identificarea, împreună cu operatorul, a unor soluții tehnice de rezervă (surse de energie de rezervă) pentru menținerea în funcțiune a stațiilor de pompare.

Fond locativ social degradat (Cudalbi): un bloc cu regim de înălțime P+3E, în care aproximativ jumătate din apartamente sunt locuințe sociale în proprietatea UAT Cudalbi, a rămas fără acoperiș funcțional din 2013 (agravat de furtuna din august 2023), fără ca acesta să fi putut fi refăcut până în prezent. La nivelul imobilului nu este constituită o asociație de proprietari, iar o mare parte dintre locatari — atât proprietari privați, cât și beneficiari de locuințe sociale — se confruntă cu dificultăți financiare care fac imposibilă suportarea costurilor de refacere. În lipsa unui acoperiș corespunzător, infiltrațiile de apă continuă să degradeze structura clădirii și condițiile de locuire ale persoanelor din imobil. Primăria și-a exprimat disponibilitatea de a contribui, în limita resurselor disponibile, și a solicitat explicit sprijinul Habitat for Humanity România, în special pentru asigurarea materialelor necesare refacerii învelitorii (tablă și materiale auxiliare).

Acest caz evidențiază o categorie de vulnerabilitate adesea trecută cu vederea în răspunsul post-dezastru: clădirile cu proprietate mixtă (privată și socială), fără asociație de proprietari funcțională, unde niciun actor — nici locatarii, nici autoritatea locală — nu poate singur finanța integral o intervenție de reabilitare.

E. Limitări în intervenția operativă și capacitatea de avertizare

Serviciile Voluntare pentru Situații de Urgență (SVSU) operează adesea cu echipamente învechite sau incomplete: lipsa sistemelor de avertizare timpurie cu acoperire totală la Cudalbi (sirenele acoperă doar parțial suprafața comunei) și dotări insuficiente pentru intervenții la viituri la Broșteni. Populația prezintă, în ambele comunități, un nivel scăzut de conștientizare privind responsabilitățile proprii — depozitarea reziduurilor lemnoase în albie, realizarea de podețe improvizate, comportamentul adecvat în situații de urgență — iar la Cudalbi persoane vârstnice locuiesc singure în case vechi, situate în zone cu risc, refuzând relocarea.

Pentru aceste probleme, comunitățile au ales, în cadrul sesiunilor PASSA, soluții aflate în sfera lor de acțiune directă — dotarea SVSU cu echipamente adecvate și activități de informare și pregătire a populației. Aceste măsuri sunt necesare, dar nu pot substitui intervenția instituțională asupra cauzelor structurale descrise mai sus.

4. Blocaje instituționale comune

Din analiza comparată a celor două cazuri se desprind blocaje de natură instituțională și financiară, comune ambelor comunități:

- capacitatea financiară limitată a bugetelor locale, insuficientă pentru lucrări hidrotehnice și de infrastructură de amploare;
- costurile ridicate ale studiilor tehnice de specialitate (hidrologice, hidraulice, geotehnice, de inundabilitate), imposibil de suportat individual atât de cetățenii sinistrați, cât și de bugetele locale;
- fragmentarea responsabilităților instituționale — între primării, Administrația Națională "Apele Române" (prin structurile teritoriale), consiliile județene, Inspectoratul de Stat în Construcții și operatorii regionali de utilități — fără un mecanism coordonat de finanțare și implementare;

- situația juridică și cadastrală neclară a unor obiective de infrastructură critică, ce blochează accesarea de fonduri pentru reabilitare;
- absența unui calendar comun al intervențiilor între autoritățile locale, județene și centrale, ceea ce generează întârzieri și riscul ca investițiile realizate să fie afectate din nou de fenomene similare;
- lipsa unor soluții dedicate pentru clădirile de locuit cu proprietate mixtă (privată și socială) afectate de intemperii, unde nici proprietarii, nici autoritatea locală nu pot finanța integral o intervenție de reabilitare.

5. Solicitări și recomandări de politici publice

Habitat for Humanity România sprijină cererile autorităților locale care solicită autorităților centrale și județene adoptarea de urgență a următoarelor măsuri:

1. Către Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor & Administrația Națională „Apele Române”

- Finanțarea de studii de inundabilitate la nivel de bazin/sector: elaborarea de studii hidrologice colective, finanțate de la bugetul de stat, pentru zonele calamitate (ex. Valea Bistriței, Bazinul Pârâului Geru), eliberând cetățenii sinistrați de costuri imposibil de suportat;
- Procedură specială de avizare și intabulare: reglementarea unui cadru simplificat de avizare pentru locuințele reconstruite în baza art. 7 alin. 16 din Legea nr. 50/1991, corelat cu asumarea unui calendar public de lucrări hidrotehnice;
- Decolmatarea și amenajarea urgentă a albiilor: programarea și executarea lucrărilor de decolmatare pe pârâul Geru (Galați) și pe râul Bistrița și afluenți (Suceava), alături de corectarea torenților pe versanți.

2. Către Consiliile Județene (Suceava, Galați) & Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației

- Program național de reabilitare a podurilor și traversărilor rurale: alocarea de fonduri speciale pentru refacerea podurilor subdimensionate sau avariate din domeniul public local (ex. Podul Ciotu și Podul Zootehnica din Cudalbi; podurile de acces din Broșteni);
- Sursă auxiliară de energie pentru infrastructura critică: obligarea operatorilor regionali de apă-canal (ex. Apă Canal S.A. Galați) de a dota stațiile de pompare (SPAU) cu generatoare de rezervă sau surse automate de alimentare;
- Realizarea perdelelor forestiere de protecție: coordonarea între consiliile județene și primării pentru clarificarea regimului juridic al terenurilor și înființarea perdelelor de protecție de-a lungul drumurilor județene expuse înzăpezirii (DJ 251, DJ 253).

3. Către IGSU și Ministerul Afacerilor Interne

- Program național de modernizare a sistemelor de avertizare timpurie: finanțarea extinderii rețelelor de sirene electronice și avertizare în toate localitățile rurale cu risc ridicat de inundații;
- Sprijin structural pentru SVSU: alocarea regulată de echipamente de intervenție rapidă și programe acreditate de formare pentru voluntari.

4. Solicitare comună, adresată tuturor destinatarilor

Habitat for Humanity România solicită organizarea unei discuții de tip masă rotundă, cu participarea tuturor instituțiilor destinate ale acestui document, pentru a cunoaște opiniile și sugestiile acestora față de constatările și recomandările prezentate. Obiectivul acestei întâlniri ar fi identificarea, împreună, a unor acțiuni comune și a unor termene concrete de implementare, care să transforme măsurile propuse într-un plan asumat instituțional, nu doar într-un set de recomandări.

6. Angajamentul Habitat for Humanity România

În completarea demersurilor instituționale solicitate mai sus, Habitat for Humanity România își menține angajamentul ferm față de comunitățile vulnerabile, prin metodologia participativă PASSA, respectiv „Meșteri în Acțiune”, care permite identificarea structurată a riscurilor, a soluțiilor și a responsabilităților la nivel local:

La nivel operativ local (Broșteni și Cudalbi)

- Dotarea SVSU Broșteni și SVSU Cudalbi cu echipamente tehnice de intervenție și avertizare timpurie;
- Sprijin în susținerea sesiunilor de instruire pentru voluntari și derularea campaniilor de informare și educație privind riscurile la dezastre în școli și comunități, în parteneriat cu autoritățile locale și alte organizații.

Asistență pentru locuire inclusivă

- Facilitarea evaluării tehnice și identificarea resurselor de materiale pentru refacerea acoperișului blocului de locuințe sociale din Cudalbi.

Facilitare și advocacy

- Susținerea administrațiilor locale în dialogul interinstituțional cu ministerele, prefecturile și administrațiile bazinale de apă, pentru deblocarea problemelor administrative și atragerea de fonduri de reconstrucție.

7. Concluzie

Cazurile Broșteni și Cudalbi arată că inundațiile din 2024-2025 nu au reprezentat evenimente izolate, ci au expus vulnerabilități structurale preexistente în infrastructura hidrotehnică, rutieră și locativă a comunităților rurale din România. Deși diferite ca relief, economie și istoric al dezastrelor, ambele comunități se confruntă cu aceleași limite: bugete locale insuficiente, costuri tehnice ridicate, responsabilități instituționale fragmentate și lipsa unui mecanism coordonat de finanțare.

Reziliența la dezastre nu poate fi construită exclusiv prin eforturi locale sau prin intervenții umanitare punctuale. Atâta timp cât cauzele majore ale riscului rămân nerezolvate la nivel structural — albi colmatate, poduri subdimensionate, vid de reglementare în avizarea construcțiilor post-dezastru — comunitățile rurale vor rămâne expuse.

Habitat for Humanity România face un apel direct către autoritățile centrale și județene să preia concluziile acestui document de poziție și să inițieze măsurile legislative și financiare necesare pentru protejarea vieții și locuințelor cetățenilor. Organizația își exprimă disponibilitatea de a continua colaborarea cu autoritățile locale și de a facilita dialogul cu instituțiile competente, în vederea identificării și promovării unor soluții concrete și sustenabile pentru comunitățile afectate.

Document elaborat de Habitat for Humanity România, pe baza sesiunilor PASSA din iulie 2026 (Broșteni, 3-4 iulie; Cudalbi, 10-11 iulie) și a informărilor oficiale transmise de Primăria orașului Broșteni (nr. 7821/18.08.2026) și de Primăria comunei Cudalbi (nr. 6899/21.08.2026). Intervențiile Habitat for Humanity România în Broșteni și Cudalbi menționate în acest document au fost susținute financiar și de Fundația CCHBC.

Semnatar: Habitat for Humanity România